

НИЗОМНОМАИ

докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) дар Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон

1. Муқаррароти умумӣ

1. Низомномаи докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) (минбаъд - Низомнома) дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ», қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 апрели соли 2011, №227 «Дар бораи тасдиқи Барномаи рушди инноватсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2020», қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 ноябри соли 2007, №529 «Дар бораи Барномаи давлатии рушди таҳсилоти касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2008-2015» ва қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 марти соли 2011, №114 «Дар бораи Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи илм ва технология барои солҳои 2011-2015» ва қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз «3» апрели соли 2012, № 127 таҳия шудааст.

2. Низомнома сохт ва мӯҳтавои барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD), тартиби қабул ва қоидаҳои тайёр намудани докторҳо, талабот ба муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ, ки барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)-ро амалӣ месозанд, талаботи таҳассусӣ ба сатҳи тайёр намудани хатмкунандаи докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) ва талабот ба аттестатсияи ҷамъбасти давлатиро муайян менамояд.

3. Дар Низомномаи мазкур чунин мафҳумҳои асосӣ истифода мешаванд:

-барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) - маҷмӯи барномаҳои таълимӣ ва илмию таҳқиқотии мунтазам таҷдидшаванда, ки аз рӯи он самти ҳаракати таълимии докторант муайян гардида, бо ҳимояи бомуваффақияти рисола ба анҷом мерасад;

-докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) - шакли тайёр намудани кадрҳои баландихтисоси илмӣ ва илмию педагогӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмӣ бо додани дараҷаи илмии «доктори фалсафа (PhD)» ё «доктор аз рӯи ихтисос (PhD)» барои шаҳрвандоне, ки дорои дараҷаи академикии «магистр» ва таҳсилоти зинаи «мутахассис» мебошанд, иборат мебошад;

-докторант - шахсе, ки дар докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) таҳсил менамояд;

-доктори фалсафа (PhD) ё доктор аз рӯи ихтисос (PhD) - дараҷаи илмие, ки аз тарафи муассисаи таълимӣ ё илмии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қарори шӯрои диссертатсионӣ баъди ҳимояи рисолаи докторӣ аз тарафи докторант, ки талаботи барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисосро иҷро кардааст ва маҷмӯи имтиҳонҳои чамъбастиро бомуваффақият супоридааст, дода мешавад;

-ихтисоси тайёр намудани доктор аз рӯи ихтисос (PhD) - маҷмӯи ба таври мақсаднок аз худ намудани барномаҳои таълимии докторантура; дониш, маҳорат ва малакаҳо аз рӯи соҳаи мушаххаси илм, ки барои навъи муайяни фаъолияти илмӣ зарур аст;

-низомии кредитии таълим - низомии баҳодихии миқдорӣ ба мазмуни барномаҳои таълим ва натиҷаҳои азхудкунии онҳо мебошад. Кредит (ё соати кредитӣ) ин меъёри вақтест, ки барои омӯзиши фанни таълимӣ ҳар ҳафта дар давоми як семестр сарф мешавад ва дар сурати бомуваффақият супоридани имтиҳон аз ин фан донишҷӯ ба ин кредит (ё кредитҳо) соҳиб мегардад;

-шӯрои диссертатсионӣ - шӯро доир ба баррасии рисолаҳои илмӣ, ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) ё доктор аз рӯи ихтисос (PhD) пешниҳод гардидаанд ва дар назди муассисаҳои

таълимӣ ё илмӣ, ки ҳуқуқи амалӣ кардани барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)-ро доранд, ташкил шудааст;

-кредит – ченаки соддакардашудаи муайянкунии ҳаҷми кори таълимии докторант мебошад.

4. Тайёр намудани докторҳо дар доираи барномаҳои таълимии докторантура аз тарафи муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ, ки таҳсилоти баъд аз мактаби олиро медиҳанд ва иҷозатномаи дахлдори фаъолияти таълимиро доранд, амалӣ мешавад.

2. Тартиби таъсис ва мақсадҳои докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)

5. Докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва илмию таҳқиқотӣ, ки на камтар аз 5 доктори илм аз рӯи самт ва ихтисоси докторантураи таъсисдодашаванда доранд, таъсис дода мешавад.

6. Докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) бо пешниҳоди раёсати ДДТТ дар мувофиқа бо муассис-Иттифоқи Тоҷикматлубот аз тарафи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода мешавад.

7. Намунаи дипломи давлатии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

8. Мақсади таъсиси докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) иборат аст:

-дар асоси ҳамгирии таҳсилот ва илм ташкил намудани системаи самараноки тайёр кардани кадрҳои илмӣ, илмию педагогии таҳассуси олии мутобиқ ба стандарти байналмилалӣ, ҳамчунин ҳалли саривақтии масъалаҳои таъминоти илмӣ, методӣ, ҳуқуқӣ, молиявӣ иқтисодӣ, кадрӣ ва моддию техникаи онҳо;

-амалӣ намудани чараҳои таҳсилот мутобиқи принципҳои таҷрибаи байналмилалии тайёр кардани кадрҳои илмию педагогии таҳассуси олии дар бозори меҳнат рақобатпазир. Бо ин мақсад докторантҳо аз курсҳои таҳсилоти назариявӣ мегузаранд ва

мустақилона таҳқиқоти илмиро амалӣ менамоянд, ки хусусияти рӯзмарра, навоарӣ ва аҳамияти амалӣ доранд. Натиҷаҳои таҳқиқот дар шакли рисолаи докторӣ ба низом дароварда шуда, дифои он аз рӯи тартиби муқарраргардида гузаронида мешавад.

3. Вазифаҳои докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)

9. Вазифаҳои докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) чунин аст:

-тайёр намудани докторони ватании рақобатпазир дар бозори дохилии мамлакат ва байналмилалии меҳнат;

-хамгирии барномаҳои миллии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) бо фазои ҷаҳонии таҳсилот;

-ба ҷараёни таҳсилот ворид намудани технология, метод ва воситаҳои муосир ва рӯзмарраи таълим, ки ба рушди инфиродии шахсият, қобилияти вай ба худинкишофӣ, худмуайянкунӣ ва худомӯзӣ равона карда шудааст;

-таъмини муттасили (пайдарпайи) барномаҳои таълимии сохтори бисёрзинагии таҳсилоти олий ва баъд аз муассисаи олии касбӣ.

10. Барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) мустақилона аз тарафи ДДТТ таҳия карда шуда, аз тарафи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

11. Барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD), ки дар муассисаҳои таълимӣ ва илмии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд, дар қисми тайёрии касбӣ бояд бо барномаҳои доктории аккредитатсияшудаи муассисаҳои таълимию илмии хориҷии пешқадам аз рӯи ихтисосҳои якхела мутобиқат намоянд.

12. Теъдоди муҳассилин (докторантҳо) дар докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) дар замимаи иҷозатномаи равия ва ихтисосҳои муассисаи таълимӣ ва илмӣ нишон дода мешавад.

13. Дар муассисаҳои таълимӣ ё илмӣ, ки барномаҳои докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)-ро амалӣ месозанд, таносуби омӯзгорони дорой дараҷа ва унвони илмидошта ва ҳайати

профессорону омӯзгорон бояд мутаносибан як ба дуру ташкил диҳанд.

14. Муассисаҳои таълимӣ ё илмӣ, ки барномаҳои докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)-ро амалӣ мекунанд, барои аз худ намудани қисмҳои таркибии барномаҳои таълимии докторантура ё гузаронидани таҳқиқот бояд ба докторантҳо ба мӯҳлати аз як то 6 моҳ таҷрибаомӯзии таълимӣ ва (ё) таҳқиқотиро дар муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ хориҷӣ таъмин намоянд.

4. Тартиби қабул

15. Қабул ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) тибқи самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ, аз ҷумла таҳқиқоти илмӣ инноватсионӣ, ки Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муассисаҳои таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ ва муассисаҳои илмӣ соҳаи маориф тасдиқ намудааст, амалӣ карда мешавад.

16. Ба докторантура аз рӯи ихтисос қабул карда мешаванд:
-шахсоне, ки дорои дараҷаи академии «магистр» мебошанд;
-шахсоне, ки дорои таҳсилоти олии касбии «мутахассис» мебошанд, ба истиснои ихтисосҳои тибби клиникӣ.

Қабул аз рӯи ихтисосҳои тибби клиникӣ баъди хатми интернатура ва на камтар аз ду соли собиқаи корӣ ё ординатураи (резидентураи) клиникӣ ба роҳ монда мешавад.

17. Довталабони ба докторантура аз рӯи ихтисос дохилшаванда бояд озодона яке аз забонҳои хориҷӣ (англисӣ, олмонӣ, франсавӣ, хитойӣ ва ғайра)-ро донанд.

18. Тартиби қабул ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) мувофиқи Қоидаҳои намунавии қабул ба докторантура, ки аз тарафи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда шудааст, ба роҳ монда мешавад.

19. Нақшаи қабул ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) аз ҳисоби бучети давлатӣ мутобиқи қонунгузори амалкунанда, бо назардошти эҳтиёҷоти иқтисодиёти миллӣ аз тарафи Вазорати

маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян ва муқаррар мегардад. Ҳамчунин, докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) ба таври шартномавӣ низ ба роҳ монда мешавад, ки нақшаи қабули онро Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба заминаи моддию техникӣ ва нерӯи кадрӣ муассисаҳои таълимию илмӣ муайян менамояд.

5. Сохтори барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) ва тартиби тайёр намудани докторон

20. Сохтори барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) аз ду қисми таркибии баробараҳамият – таълимӣ ва илмӣ иборат буда, аз намудҳои гуногуни корҳои таълимӣ ва илмию таҳқиқотӣ, ки мазмуни барномаи таълимиро муайян карда, ташаккул меёбад ва таносуб, ченак ва баҳисобгирии онҳоро инъикос менамояд.

21. Баҳисобгирии меҳнатталабии қори таълимӣ аз рӯи ҳаҷми маводи азхудкардашуда амалӣ мегардад ва он бо кредитҳо ҳисоб карда мешавад. Дар ин маврид системаи ғункунии кредитӣ амал мекунад, ки он кредитҳои қаблан азхудкардари дар зинаҳои пештараи таҳсилот ба ҳисоб мегирад.

22. Соли таҳсил аз давраҳои академӣ, давраи санҷиши чамбастӣ, таҷрибаомӯзӣ ва таътил иборат аст. Ҳангоми зарурат барои қонеъ гардонидани эҳтиёҷоти докторантҳо қорӣ намудани семестри тобистона ба мӯҳлати 8 ҳафта иҷозат дода мешавад.

23. Ҳаҷми қори таълимӣ аз рӯи номгӯи фанҳои омӯхташаванда муайян карда мешавад. Дар ин маврид фан бо ҳаҷм, ки ба шумораи қаратии кредитӣ (1, 2, 3, 4 ё 5) баробар мебошад, баҳогузори мегардад.

24. Ҳангоми азхудкунии барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисос ҳар як соати академии қори аудитори таълимгирандагон бояд бо соатҳои зерини мустақилона пурра карда шавад:

-аз рӯи омӯзиши назариявӣ - 4 соат кори мустақилона;
-аз рӯи кори таҳқиқотӣ - 8 соат кори мустақилона;
-ба докторантҳо ҳар сол таътили думоҳа дода мешавад;
-ба докторантҳо стипендия дода мешавад, ки андозаи он ба андозаи стипендияи барои аспирантҳо муқарраргардида баробар мебошад.

25. Таълим аз рӯи барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) дар доираи ихтисосҳои илмӣ дар шакли рӯзона амалӣ карда мешавад.

26. Давомнокии меъёри азхудкунии барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисос дар заминаи таҳсилоти олии «мутахассис», магистратура, интернатура ва ординатура (резидентура), ба истиснои ҳолати дар банди 32 дарчгардида, на кам аз се солро ташкил медиҳад.

27. Мӯҳлати таҳсил дар докторантура аз рӯи ихтисос метавонад дар асоси ҳулосаи дахлдори комиссияи тиббию машваратӣ (маълумотномаи Комиссияи тиббию машваратӣ ё варақаи муваққатии корношоямӣ) тамдид карда шавад:

-то 4 моҳ бо фармони роҳбари муассисаи таълимӣ ва илмӣ;
-зиёда аз 4 моҳ - дар асоси қарори Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

28. Мӯҳлати таҳсил дар докторантура аз рӯи ихтисос ба собиқаи кории илмию омӯзгорӣ дохил мешавад.

29. Тайёр намудани доктори фалсафа (PhD) ё доктор аз рӯи ихтисос (PhD) дар докторантура аз рӯи ихтисосҳои илмӣ, ки Таснифоти намунавии самт ва ихтисосҳои докторантура аз рӯи ихтисос муқаррар кардааст, амалӣ карда мешавад.

30. Бо мақсади таъмин намудани озодиҳои академӣ ва баробарарзиши дипломҳо ба докторантҳо имконияти аз худ намудани кредитҳо дар дигар муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ аккредитатсиядошта, аз ҷумла дар хориҷа иҷозат дода мешавад, ки

тартиби онро Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

31. Меъёри асосии ба анҷом расидани барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисос ин аз ҷониби докторантҳо иҷро намудани тамоми намудҳои корҳои таълимию таҳқиқотӣ ва Ҷимояи рисолаи докторӣ дар ҳаҷми на камтар аз 120 кредит ба ҳисоб меравад.

32. Дар сурати пеш аз мӯҳлат иҷро намудани барномаи таълимии докторантура ва Ҷимояи бомуваффақияти рисола барои дарёфти дараҷаи илмӣ «доктори фалсафа (PhD)» ё «доктор аз рӯи ихтисос (PhD)» ба докторант дараҷаи мазкур новобаста аз мӯҳлати таҳсил дода мешавад.

6. Талабот ба мӯҳтавои барномаҳои таълимии докторантура

33. Барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос чунин намудҳои корҳои таълимию таҳқиқотиро дар бар мегирад:

- таҳсилоти назариявӣ (омӯзиши фанҳои заминавӣ ва таҳассусӣ);
- таҷрибаомӯзӣ;
- кори илмию таҳқиқотӣ (иҷрои рисолаи докторӣ);
- аттестатсияи давлатии марҳилавӣ, таҳассусӣ ва ҷамъбасти.

34. Қисмҳои таълимии барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисосро номгӯи фанҳои омӯхташаванда ташкил медиҳад, ки аз қисмҳои ҳатмӣ ва қисмҳои интихобӣ, ки мувофиқи самти тайёр намудани докторант таҳия гардидаанд, иборат мебошад. Ҳаҷми ҳадди ақалли кредитҳои фанӣ аз қисмҳои ҳатмӣ ва интихобӣ тибқи талаботи стандарти давлатии таълимӣ муқаррар мешавад. Номгӯи фанҳо аз тарафи муассисаи таълимӣ ё илмӣ мустақилона мувофиқи талаботи таҳассусӣ бо назардошти эҳтиёҷоти бозори меҳнат муқаррар карда мешавад. Фанҳои интихобиро докторант мустақилона аз рӯи феҳристи фанҳои интихобӣ интихоб мекунад ва метавонад дар давраи дилхоҳи давраи таҳсил омӯзад.

35. Қисми илмии барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисосро корҳои илмию таҳқиқотӣ (таҷрибавию амалӣ), таҳияи мақолаҳои илмӣ ва навиштани рисолаи докторӣ ташкил медиҳад.

36. Барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисос дар асоси стандарти давлатии таҳсилот таҳия мегардад, ки он аз нақшаи таълимӣ, силлабусҳо ва комплексҳои таълимию методии фаннӣ, барномаҳои таҷрибаи касбӣ (илмию таҳқиқотӣ, истеҳсолӣ ё илмию педагогӣ) ва барномаи корҳои илмию таҳқиқотӣ иборат мебошад.

37. Муҳтавои барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисос мувофиқи чадвали зерин муқаррар карда мешавад:

№ б/т	Нақшаи омӯзиш	Ҳаҷм бо кредит
1.	1.Силсилаи фанҳои базавӣ (ФБ)	30
1.1.	Фанҳои ҳатмӣ (ФҲ)	12
1.2.	Фанҳои интихобӣ (ФИ)	18
2.	11. Силсилаи фанҳои тахассусӣ (ФТ)	30
3.	Таҷрибаомӯзии педагогӣ ва ё истеҳсолӣ	На камтар аз 12
4.	111. Иҷрои корҳои илмӣ, таҳқиқотӣ, рисолаи докторӣ, аттестатсияи фосилавӣ ва ниҳоӣ	30
4.1.	Иҷрои рисолаи докторӣ	20
5.	Аттестатсияи ҷамъбасти	8
5.1.	Имтиҳонҳои комплексӣ	2
5.2	Ҳимояи рисолаи докторӣ	18
	Ҳамагӣ	180

Эзоҳ:

- Миқдори кредитҳои ҳатмии силсилави комплекси фанҳои базавӣ дар қабули солҳои таҳсили 20__ то 20__-ум __ кредитро ташкил медиҳад.

- Миқдори кредитҳои ба таҷрибаомӯзӣ ҷудошуда аз ҷониби мактаби олии муқаррар карда мешавад ва ба меҳнатталабии умумӣ дохил намешавад.

Натиҷаҳои илмӣ-таҳқиқотии докторант бояд дар нашрияҳои илмӣ, илмӣ-аналитикӣ ва илмӣ-амалӣ мувофиқ ба қоидаҳои додани дараҷаи илмӣ чоп гарданд.

Таҷрибаомӯзии докторант мувофиқ ба тақвими академӣ ва нақшаи кории инфиродии тасдиқшуда дар ҳаҷме, ки аз ҷониби стандарти давлатии умумӣ ҳатмии таҳсилот аз рӯи ихтисос муқаррар шудааст, гузаронида мешавад.

Омӯзиш дар давоми як ҳафта 30 соатро (6 соат дар як рӯз, дар ҳолати 5 – рӯзи корӣ дар ҳафта) ташкил медиҳад.

Меҳнатгалабии таҷрибаомӯзӣ барои 1 кредит барои таҷрибаомӯзии педагогӣ 30 соат (50 дақиқа), таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ 75 соат (50 дақиқа), барои таҷрибаомӯзии илми 120 соат (50 дақиқа)-ро ташкил медиҳад. Давомнокии таҷрибаомӯзии 1 кредит бо ҳафта:

барои таҷрибаомӯзии педагогӣ – 1 ҳафта;

барои таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ – 2,5 ҳафта;

барои таҷрибаомӯзии илмӣ – 4 ҳафтарао ташкил медиҳад.

38. Натиҷаҳои таҳқиқоти илмии иҷрогардида бояд дар маҷаллаҳои хориҷӣ ва нашрияҳои илмии ватанӣ нашр гарданд, инчунин, доир ба дастовардҳои илмии онҳо дар конфронсҳои илмии байналмилалӣ ва ватанӣ маълумот дода шаванд. Дар баробари ин интишорот бояд муқаррароти асосиро, ки дар вақти ҳимояи рисола пешниҳод мешавад, дар бар гирад.

Рӯйхати маҷаллаҳои илмие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр мешаванд ва дар онҳо бояд ба таври зарурӣ мундариҷаи асосӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти рисолаҳои илмии барои дифоъ пешниҳодшуда ҷоп шаванд, бо пешниҳоди Вазорати маориф аз ҷониби Комиссияи аттестатсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Натиҷаи таҳқиқоти илмӣ бояд чунин инъикос шавад:

-дар як ё зиёда нашрияҳои илмии ватанӣ ва хориҷӣ нашр гарданд, ки мақоми баланди илмӣ доранд;

-на камтар аз ҳашт мақола дар нашрияҳои илмии хориҷӣ ва ватанӣ;

-дар баромадҳои расмӣ, на камтар аз панҷ конференсияҳои илмии байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ;

-аз рӯи ихтисосҳои техникӣ на камтар дар ду амали ҷорикунӣ дар истеҳсолот, патентҳо ё топатенткунонӣ барои ихтироот.

7. Талабот ба шароити амалӣ намудани барномаи

таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)

39. Барои гирифтани иҷозатнома барои амалӣ намудани барномаҳои докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ бояд тибқи тартиби муқарраргардида ба Вазорати маорифи Ҷумҳурии

Тоҷикистон мурочиат намоянд. Пас аз гирифтани иҷозатнома амалӣ намудани барномаҳои докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) имконпазир аст.

40. Муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ, ки барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)-ро амалӣ мекунанд, бояд мактабҳои илмӣ дар сатҳи кишвар ё сатҳи байналмилалӣ шинохташуда, кадрҳои омӯзгории амалкунандаи технологияи муосири таълим дар муассисаи таҳсилоти олии, инчунин шартномаҳо дар бораи мубодилаи кадрҳои илмӣ бо марказҳои аккредитатсияшудаи таълимию илмӣ ватанӣ ва хориҷӣ, ки барномаҳои докторантура аз рӯи ихтисосро амалӣ менамоянд, дошта бошанд.

41. Роҳбарии илмӣ докторантро комиссияи махсуси машваратии докторант дар ҳайати на камтар аз 2 нафар аз ҳисоби доктори илм, профессорон (Post-Doc) ба зимма мегиранд, ки дар соҳаи мазкури илм фаъолона кор мекунанд. Дар ҳолатҳои истисноӣ роҳбарӣ аз тарафи як роҳбари илмӣ, ки дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) ё доктор аз рӯи ихтисос (PhD) дошта, дорои собиқаи корӣ дар муассисаи таҳсилоти олии касбӣ буда, дар самти мазкур фаъолона кор мебарад, амалӣ карда мешавад. Сарбории илмию педагогӣ барои роҳбарӣ намудан ба докторант дар ҳаҷми на камтар аз 100 соат барои ҳар як аъзои комиссияи машваратӣ ҳар сол муқаррар карда мешавад.

Дараҷаи касбии аъзои комиссияи машваратӣ дар соҳаи илм ва объекти таҳқиқоти илмӣ докторант бо ду ва зиёда интишорот дар 5 соли охир дар нашрияҳои илмӣ хориҷӣ ва ватанӣ, инчунин бо баромадҳо дар анҷуманҳои илмӣ бонуфуз бояд тасдиқ карда шавад.

42. Муассисаҳои таълимӣ ё илмӣ, ки барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)-ро амалӣ месозанд, мустақилона нақшаҳои таълимӣ (корӣ ва фардӣ), барномаҳои фанҳои таълимӣ, таҷрибаомӯзӣ ва барномаҳои корҳои илмию таҳқиқотиро таҳия менамоянд ва онҳоро Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад. Барномаҳои фанҳои таълимӣ дар асоси стандарти ихтисосҳои илмӣ таҳия карда мешаванд.

43. Нақшаи таълимии инфиродӣ ва мавзӯи рисола дар мӯҳлати на зиёда аз 3 моҳи баъд аз дохилшавии докторант ба докторантура аз рӯи ихтисос аз тарафи мақоми олии муассисаи таълимӣ (Шӯрои олимон) ва илмӣ, ки барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисосро амалӣ менамояд, дар тамоми давраи таҳсили таълимгиранда дар докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) тасдиқ карда мешавад.

44. Таъминоти таълимию методӣ ва иттилоотии чараёни таълим бояд сифатнок азҳудкунии барномаи докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)-ро барои докторант кафолат диҳад. Амалӣ намудани барномаи таълимӣ бояд дастрасии озодона ба захираҳои иттилоотии ҷаҳонӣ, фонди китобхонаҳо, технологияҳои компютерӣ, дастурҳои методӣ ва коркардҳо аз рӯи фанҳои таълимдодашаванда ва намуди дарсҳо, аз ҷумла иҷрои рисолаи докториро таъмин намояд.

45. Муассисаи таълимӣ ё илмӣ, ки барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD)-ро амалӣ мекунад, бояд заминаи моддию техникӣ (фонди аудиторӣ, синфҳои компютерӣ, озмоишгоҳҳо) дошта бошанд, ки барномаи таълимӣ пешбинӣ менамояд. Муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмӣ бояд имконият фароҳам оваранд, ки натиҷаҳои таҳқиқот нашр карда шаванд.

46. Бо мақсади ташаккул додани малакаҳои амалии илмӣ, фаъолияти касбӣ дар соҳаи мушаххаси илм докторант аз таҷрибаомӯзӣ мегузарад, ки мувофиқи нақшаи инфиродӣ дар мӯҳлате, ки нақшаи таълимӣ муқаррар кардааст, амалӣ карда мешавад.

47. Қисми илмию таҳқиқотии барномаи таълимӣ бояд:

-ба масъалаи асосии таҳассуси илмӣ, ки аз рӯи он рисолаи докторӣ ҳимоя мешавад, мувофиқат намояд;

-дар доираи маблағгузории таҳқиқоти назариявӣ, амалӣ ва дигар лоиҳаҳои бучетии давлатӣ ва шартномаҳои хоҷагӣ гузаронида шавад;

- рӯзмарра дорои навоари илмӣ ва аҳамияти амалӣ бошад;

-бо комёбиҳои назариявӣ, методӣ ва технологияи муосири илм ва амалияи ватанӣ ва хориҷӣ асоснок карда шавад;

- методикаи муосири таҳқиқоти илмӣ истифода карда шавад;
- ба методҳои муосири таҳия ва шарҳи маълумот бо истифодаи технологияи компютерӣ асоснок карда шавад;
- фаслҳои назариявӣ, методӣ ва амалӣ дошта бошад, ки бо барномаҳои илмии дар рисола ҷимояшаванда мувофиқат намояд.

48. Натиҷаи корҳои илмию таҳқиқотӣ дар охири ҳар як даври академӣ аз ҷониби докторант дар шакли ҳисоботи мухтасар таҳия карда мешавад. Натиҷаи ниҳоии кори илмию таҳқиқотии докторант рисолаи докторӣ мебошад.

8. Талабот ба сатҳи тайёр кардан ва омодагии таҳассусии хатмкунандаи докторантура

49. Хатмкунандаи докторантура бояд:

- дорои донишҳои заминавии назариявӣ бошад;
- дорои малакаи истифодаи методҳои муосири озмоишӣ бошад;
- имконияти кор бо технологияи муосири иттилоотӣ, аз ҷумла усули таҳлил, коркард ва нигоҳдории ахбороти илмиро дошта бошад;
- тавонад масоили илмӣ ва амалии муосирро муайян ва ҳал намояд, фаъолияти илмию таҳқиқотӣ ва инноватсиониро аз рӯи ихтисоси илмии интихоб карда ташкил ва амалӣ намояд;
- донандаи сатҳи баланди забони хориҷӣ бошад.

50. Барномаҳои таълимии докторантура аз рӯи ихтисосҳои мушаххас бояд талаботи зеринро инъикос намояд:

- маълумотнокии умумӣ;
- салоҳияти иҷтимоию шахсӣ;
- салоҳияти иқтисодӣ ва ташкилию идоракунӣ;
- салоҳияти касбӣ;
- салоҳияти махсус;
- омода будан ба иваз шудани нақшаҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ, касбӣ, серҳаракатии ҷуғрофӣ ва иҷтимоӣ дар шароити ба вучуд омадани дигаргуниҳо ва норавшаниҳо;

-маълумотнокӣ аз рӯи равандҳои асосии фанҳо ва фанҳои алоҳидаи таълимӣ.

9. Аттестатсияи ҷамъбастии давлатӣ

51. Аттестатсияи ҷамъбастии докторант дар мӯҳлати пешбиниамудаи ҷадвали академӣ ва нақшаи таълимии ихтисосҳо дар шакли имтиҳони маҷмӯӣ ва ҳимояи рисолаи докторӣ гузаронида мешавад.

52. Аттестатсияи таҳассусӣ на дертар аз 1,5 сол аз лаҳзаи қабул шудан ба докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) бо мақсади муайян кардани имконияти давом додани таҳсил ва навиштани рисола гузаронида мешавад.

53. Докторанте, ки талаботи аттестатсияро иҷро накардааст, ҳуқуқ дорад, аттестатсияро такроран гузарад. Дар ин маврид докторант вазифадор аст, ки маблағи таҳсилро пардохт намояд.

54. Аттестатсияро барои ҳар як барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) комиссия мегузаронад, ки аз тарафи роҳбари муассисаи таълимӣ тасдиқ карда мешавад. Ба ҳайати комиссия на камтар аз ду нафар мутахассис аз рӯи ихтисоси докторант шомил мешаванд.

55. Ба имтиҳони маҷмӯӣ оид ба ихтисос аз фанҳои заминавӣ ва касбӣ танҳо фанҳои ҳатмии барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисос дохил мешаванд.

56. Имтиҳони маҷмӯӣ (комплексӣ) дар чунин шаклҳо гузаронида мешавад: имтиҳони шифоҳӣ, кори хаттӣ ва тест дар ҳаҷми барномаҳои таълимии фанҳо.

57. Имтиҳони маҷмӯӣ (комплексӣ) на дертар аз 3 моҳ то ҳимояи рисолаи докторӣ гузаронида мешавад.

58. Натиҷаҳои имтиҳони маҷмӯӣ (комплексӣ) бо протокол ба танзим дароварда шуда, барои ҳар як докторант алоҳида протокол карда мешавад. Агар имтиҳони маҷмӯӣ (комплексӣ) ба таври тестӣ гузаронида шавад, натиҷа дар шакли варақаи умумии имтиҳонӣ ва протоколи инфиродӣ барои ҳар як докторант алоҳида ба қайд гирифта мешавад.

59. Рисолаи доктории ба анҷомрасонидашуда ба комиссияи ташхисӣ барои додани хулоса пешниҳод карда мешавад. Якҷоя бо рисола ба комиссияи ташхисӣ инчунин хуччатҳои дахлдор мувофиқи талаботи Қоидаҳои аттестатсияи ҷамъбастии давлатии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) пешниҳод мегардад.

60. Ба ҳайати комиссияи ташхисӣ раиси мустақил, ки ихтисосманди самт ва таҳассуси таҳқиқоти илмӣ мебошад ва ду-се нафар коршиносҳои мустақил аз рӯи ихтисоси докторант шомил мешаванд. Ҳайати комиссияи ташхисӣ аз тарафи Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

61. Комиссияи ташхисӣ дар шакли муқарраршуда бо яке аз қарорҳои зерин хулосаи хаттии асоснокардашударо мебарорад:

- рисолаи докторӣ барои Ҳимояи расмӣ тавсия дода шавад;
- рисолаи докторӣ баъди бартараф намудани камбудихо дар мӯҳлати муқарраркардашуда ба Ҳимояи расмӣ тавсия карда шавад;
- рисола барои Ҳимоя тавсия карда нашавад.

62. Талабот доир ба омода ва Ҳимоя намудани рисолаи докторӣ бо Қоидаҳои аттестатсияи ҷамъбастии давлатӣ дар докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

63. Аз рӯи натиҷаҳои Ҳимоя Шӯрои диссертатсионӣ яке аз чунин қарорҳоро қабул мекунад:

- рисола Ҳимоягардида ҳисобида шуда, ба унвонҷӯй дараҷаи илмии мувофиқ дода шавад;
- рисола ҳамчун Ҳимоякардашуда бо бартараф кардани мулоҳизаҳои расман эълоншуда оид ба қисмҳои асосии он (бо такрор кардани тартиби Ҳимоя ё бе тартиби Ҳимоя) пешниҳод карда шавад;
- Ҳимояи рисола рад карда шавад.

64. Қарори қабулкардаи Шӯрои диссертатсионӣ аз рӯи натиҷаи Ҳимояи рисола барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисос (PhD) бо протокол ба низом дароварда мешавад.

Хулоса, барои ҳар як рисола аз рӯи шакли муқарраршуда омода карда мешавад.

65. Ба докторант, ки аз рӯи рисолаи вай оид ба зарурати бартараф намудани норасоихои расман баёншуда қарор бароварда шудааст, дар давоми се рӯзи баъди Ҳимояи рисола хулосаи Шӯрои диссертатсионӣ бо мушаххас нишон додани норасоихое, ки бартараф намуданашон зарур аст, дода мешавад.

66. Рисолаи ислоҳшуда бояд дар давоми 3 моҳ баъди Ҳимоя ба Шӯрои диссертатсионӣ аз тарафи унвончӯ пешниҳод шавад.

67. Ҳимояи такрорӣ рисолаи докторӣ, ки қаблан ҳамчун Ҳимояшуда ҳисобида шудааст, вале дар бартараф намудани норасоихои расман иброзшуда Ҳимояи такрорӣ муқаррар гардидааст, Ҳимояи такрорӣ рисола дар давраи на дертар аз як сол аз лаҳзаи Ҳимояи қаблӣ амалӣ карда мешавад.

68. Ҳангоми Ҳимояи такрорӣ рисолаи докторӣ ташкили Ҳимоя ва фаъолияти ҳайати Шӯрои диссертатсионӣ аз ҳисоби маблағҳои худӣ унвончӯӣ амалӣ карда мешавад, ки тартиби онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

69. Унвончӯёне, ки рисолаи онҳо дар шӯрои диссертатсионӣ рад карда шудаанд, нақшаи инфиродиро иҷро накарда ҳисобида шуда, бо фармони роҳбари муассисаи таълимӣ ё илмӣ аз докторантура хориҷ карда мешаванд.

70. Ба шахсоне, ки барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисосро пурра иҷро кардаанд ва рисолаи докториро бомуваффақият дифоъ намудаанд, аз тарафи Шӯрои диссертатсионӣ дипломи намунаи давлатии доктори фалсафа (PhD) ё доктор аз рӯи ихтисос (PhD) ва транскрипт дода мешавад.

10. Ҳуқуқ ва масъулияти докторант

71. Докторант дар докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ», санадҳои меъёрии ҳуқуқии Вазорати маорифи

Ҷумҳурии Тоҷикистон, Оинномаи муассисаи таълимӣ ё илмӣ ва дигар санадҳои дахлдори меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои ҳуқуқ ва вазифаҳо мебошад.

72. Докторант бояд саривақт ва босифат тамоми намудҳои корхоро, ки барномаи таълимии докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) пешбинӣ намудааст, иҷро намояд ва рисолаи доктории ба итмомрасонидашударо пешниҳод кунад.

73. Ҳангоми пайдо шудани мухолифатҳо байни докторант ва мушовири илмӣ докторант ҳуқуқ дорад ба комиссияи мусолиҳавӣ барои ҳал намудани масъалаҳои баҳсталаб муроҷиат намояд. Дар ҳолати зарурӣ мақоми олии муассисаи таълимӣ - Шӯрои олимони муассисаи таҳсилоти олии касбӣ, илмӣ метавонад дар бораи озод кардани мушовири илмӣ аз роҳбарӣ ва таъин намудани мушовири нав ба докторант қарор қабул намояд.

74. Докторант аз докторантура аз рӯи ихтисос бо сабабҳои зерин хориҷ карда мешавад:

- бо хоҳиши худ;
- бо вазъи саломатӣ;
- барои иҷро карда натавонистани нақшаи инфиродӣ;
- барои вайрон кардани оинномаи ташкилот;
- барои вайрон кардани оинномаи муассиса ва тартиботи дохилӣ;
- барои иҷро накардани шартҳои шартнома ҳангоми таҳсили пулакӣ.

75. Барои шахсоне, ки аз докторантура аз рӯи ихтисос хориҷ карда шудаанд, маълумотномаи академӣ бо нишон додани кредитҳои азхуднамуда дода мешавад.

76. Фаъолияти шӯроҳои диссертатсионии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмӣ аз тарафи муассис ва Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон роҳбарӣ ва назорат карда мешавад.

Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи тартиби муқарраргардида бо дархости муассисаҳои номбурда онҳоро бо намунаи дипломҳои доктор аз рӯи ихтисос (PhD) таъмин менамояд.

77. Докторантура аз рӯи ихтисос (PhD) аспирантура ва докторантураро, ки ҳоло дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмии ҷумҳурӣ амал менамоянд, иваз намекунад ва он тибқи тартибе, ки Низомномаи мазкур муқаррар намудааст, дар баробари аспирантура ва докторантураи анъанавӣ фаъолият менамояд.

78. Дипломи дараҷаи доктор аз рӯи ихтисос (PhD) бо қарори шӯроҳои диссертатсионии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва муассисаҳои илмии ҷумҳурӣ бевосита аз ҷониби шӯроҳои диссертатсионӣ дода мешавад.

79. Тамоми масъалаҳои баҳсталаб, ки дар раванди тайёр намудани доктори фалсафа (PhD) ё доктор аз рӯи ихтисос (PhD) пайдо мегардад, тибқи тартиби муқарраргардидаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳал карда мешаванд.